

БРАТЯ ГРИМ

ХЕНЗЕЛ И ГРЕТЕЛ

Превод от немски: Асен Разцветников, 1959

chitanka.info

Край една голяма гора живеел беден дървар с втората си жена и двете си деца; момченцето се казвало Хензел, а момиченцето Гретел. В дома на дърваря всичко било много оскъдно, а когато по едно време в страната настанала голяма скъпотия, той не можел вече да изкарва и всекидневния хляб. Една вечер, като мислел в постелята и се въртял насам-натам от грижа, той въздъхнал и рекъл на жена си:

— Какво ще стане с нас? Как ще изхраним, клетите деца, когато нямаме вече нищо?

— Знаеш ли какво, мъжо — отговорила мащехата, — да заведем рано утре децата в гората, в най-гъстото: ще им накладем огън и ще дадем на всяко по коматче хляб, па да си отидем по работата и да ги оставим сами. Те не ще намерят пътя към дома и тъй ще се отървем от тях.

— Не, жено — рекъл мъжът, — не мога да направя това. Как ще ми даде сърце да оставя децата си в гората, нали веднага ще дойдат дивите зверове и ще ги разкъсат.

— Ех, глупако — рекла тя, — тогава и четиримата ще трябва да умрем от глад, остава само да издялаш дъски за ковчезите.

Тя не го оставила на мира, додето не склонил.

Ала все пак ми е жал за клетите дечица — рекъл мъжът.

Двете деца също не можели да заспят от глад и чули какво казала мащехата им. Гретел заплакала горчиво и рекла на Хензел:

— Свърши се вече с нас.

— Мълчи,
Гретел — рекъл
Хензел, — недей
тъжи, аз ще
спася и двама
ни.

И когато
старите заспали,
той станал,
облякъл дрехата
си, отворил
вратичката и се
измъкнал навън.
Месецът светел
ярко и белите
ситни
кремъчета, които
били посипани
край къщата,
блестели като
сребърни
парички Хензел

се навел и събрал толкова камъчета, колкото могли да се поберат в джобовете му. Тогава той се върнал и рекъл на Гретел:

— Утеши се, мила сестрице, и спи спокойно. Няма да се изгубим в гората.

И той си легнал пак в постелята.

Щом се зазорило, преди още да изгрее слънцето, жената отишла и събудила двете деца:

— Ставайте, ленивци, ще отидем в гората за дърва.

После дала на всяко по коматче хляб и рекла:

— Туй ви е за обед, ала недейте го изяжда по-рано, че друго няма да има.

Гретел турила коматчетата под престилката си, защото джобовете на Хензел били пълни с камъчета. След това всички се упътили към гората. Като повървели малко, Хензел се спрял и се обърнал към къщи; после повторил, потретил това много пъти. Бащата рекъл:

— Хензел,
какво току
поглеждаш и
оставаш назад?
Върви и гледай
напреде си.

— Ах,
татко — рекъл
Хензел, —
гледам бялото си
котенце; то стои
там на покрива и
иска да ми каже
сбогом.

Жената
рекла:

— Това не
е твоето котенце,
глупако, ами
утринното
слънце блести по
комина.

Ала Хензел не гледал котенцето, ами пуцал всеки път по едно от
белите камъчета, които били в джоба му.

Като стигнали сред гората, бащата рекъл:

— Хайде, деца, събирайте сега клечки, а пък аз ще наклада огън, за да не мръзнете.

Хензел и Гретел събрали цяла планина вършини. Запалили ги и когато пламъците се издигнали високо, жената рекла:

— Седнете сега, деца, при огъня и си починете, а ние ще отидем в гората да насечем дърва. Като свършим, ще дойдем да ви вземем.

Хензел и Гретел седнали при огъня и когато станало обед, всеки от тях си изял коматчето. И тъй като чували удари от топор, мислели, че баща им е наблизо. Ала то не било топор, а един клон на едно сухо дърво, който вятърът блъскал насам-натам. Като стояли дълго време така, очите им се затворили от умора и те заспали дълбоко. Когато най-сетне се събудили, било вече тъмна нощ. Гретел взела да плаче и рекла:

— Ох, как ще излезем сега от гората!

Ала Хензел я утешавал:

— Почакай малко, додето изгрее месецът, тогава ще намерим пътя.

И когато пълният месец изграл, Хензел повел сестричето си за ръка и тръгнал по камъчетата, които блестели като нови сребърни парички и им показвали пътя. Цяла нощ вървели и на разсъмване

стигнали бащината си къща. Похлопали на вратата и когато злата жена отворила и видяла, че са Хензел и Гретел, рекла им:

— Ах, вие, лоши деца, защо спяхте толкова дълго в гората, ние помислихме, че няма да се върнете вече.

Ала бащата се зарадвал, защото му било много тежко на сърцето, дето ги оставил сами в гората.

Не минало много време, немотията пак налегнала къщата и децата чули как една нощ мащехата рекла в постелята на баща им:

— Пак е изядено всичко, имаме само половин хляб още, а след него песента ни е изпята. Трябва да махнем децата, трябва да ги заведем по-надалеч в гората, та да не могат пак да намерят пътя. Иначе няма спасение за нас.

Камък паднал на сърцето на мъжа и той си рекъл:

— По-добре да разделим с децата и последната хапка.

Ала жена му не слушала какво ѝ казва, ами се карала и го укорявала. Който каже А, ще трябва да каже и Б и като отстъпил първия път, той се принудил да отстъпи и втори път.

Но децата били още будни и чули разговора.

Когато старите заспали, Хензел пак станал, като мислел да излезе и си събере камъчета както преди. Ала жената била заключила вратата и той не можал да излезе. Но Хензел утешил сестричето си и рекъл:

— Не плачи, Гретел, и си спи спокойно. Все нещо ще измисля.

Рано сутринта мащехата дошла и ги дигнала от леглото. Те получили по коматче хляб, но то било по-малко, отколкото преди. По пътя за гората Хензел трошел хляба в джоба си, спирал се често-често и хвърлял по трошица на земята.

— Хензел, какво току се спиращ и се оглеждаш? — рекъл бащата. Върви си по пътя.

— Гледам моето гълъбче; то стои на покрива и иска дами каже сбогом — отвърнал Хензел.

— Глупчо — рекла жената, — това не е твоето гълъбче, ами утринното слънце блести по комина.

Но Хензел успял да изхвърли лека-полека всички трошици по пътя.

Жената завела децата още по-далеко в гората, където никога през живота си не били ходили. Наклали пак голям огън и мащехата рекла:

— Поседете, деца, тука, а ако сте уморени, можете да поспите; ние ще отидем да насечем дърва в гората и довечера, като свършим, ще дойдем и ще ви вземем.

Като станало обед, Гретел поделила хляба си с Хензел, който бил изронил своя хляб по пътя. После те заспали. Свечерило се, дошла вече и нощта, ала никой не идвал при клетите деца. Те се събудили едва в късна нощ; Хензел утешил сестричето си и рекъл:

— Потърпи, Гретел, додето изгрее месецът, тогава ще можем да видим трошиците, които пусках, и те ще ни покажат пътя към дома.

Когато месецът изгрял, те тръгнали, ала не намерили ни една трошица, защото безбройните птички, които летели из гората и полето, ги били изкълвали.

Хензел рекъл на Гретел:

— Все пак ще намерим пътя.

Ала не могли да го намерят.

Вървели те цяла нощ и на другия ден от сутринта, до вечерта, но не могли да излязат от гората. Огладнели много, защото не били хапвали нищо друго, освен няколко ягоди, които намерили по пътя. И понеже били толкова уморени, че краката им не искали вече да ги носят, легнали си под едно дърво и заспали.

Настанала трета утрин, откакто били напуснали бащиния си дом. Те пак тръгнали, ала потъвали все по-дълбоко в гората и ако не им дойдела скоро помощ, щели да загинат. Като станало пладне, видели на един клон едно хубаво снежнобяло птиче, което пеело тъй чудно, че те се спрели и се заслушали.

Когато свършило песента си, птичето размахало криле и литнало, а те тръгнаха по него и вървели, додето стигнали една къщичка, на чийто покрив то кацнало. Като дошли съвсем близо до къщичката, децата видели, че тя е направена от хляб и покрита с банички, а пък прозорците били от чиста захар.

— Като я почнем — рекъл Хензел, — ще си направим богата гощавка. Аз ще изям едно парче от покрива, а ти, Гретел, можеш да си хапнеш от прозореца, той е сладък.

Хензел се надигнал и си отчупил малко от покрива, за да го опита вкусен ли е. Гретел застанала до стъклото и почнала да хрупка.

Тогава от къщичката се чул тънък глас:

*Ха-хам, тупа-луна,
кой ми къщичката хрупна?*

Децата отвърнали:

*Сам ветрецът тупа-луна,
никой къщата не хрупна*

и продължили да ядат, без да се смущават. Хензел, комуто покривът се много усладил, смъкнал голям къс от него, а Гретел извадила цяло стъкло, па седнала и с наслада захрупала. Тогава вратата се отворила изведнъж, отвътре се измъкнала стара-престаряла жена, която се подпирала с тояга. Хензел и Гретел тъй много се изплашили, че изпуснали, каквото държали в ръцете си. Ала бабата кимнала с глава и рекла:

— Я, мили деца, кой ви доведе тука? Влезте вътре и останете при мене, няма да ви сторя никакво зло.

Тя ги хванала за ръце и ги въвела къщичката си. Сложила им хубаво ядене — мляко и мекици със захар, ябълки и орехи. След това им постлала две хубави креватчета с бели завивки и Хензел и Гретел си легнали.

Ала бабата само се преструвала на добра. Тя била всъщност една зла вещица, която ловяла деца и била направила къщичката, за да ги примамва.

Рано сутринта, преди още да се събудят децата, тя станала и като ги видяла да спят тъй сладко с пълни червени бузки, промърморила:

— Богато ядене ще падне.

После тя сграбчила Хензел с костеливите си ръце, занесла го в зимника и го затворила там в една дъсчена клетка: да вика колкото си ще, никой не можел да му помогне. Тогава тя отишла при Гретел, сбутала я и викнала:

— Ставай, ленивке, донеси вода и сготви нещо вкусно за брата си: той е затворен в зимника и трябва да стане тлъст. А като стане тлъст, аз ще го изям.

Гретел взела горчиво да плаче, ала всичко било напразно. Тя трябвало да върши това, което искала злата вещица.

За клетия Хензел сготвили най-хубаво ядене, а Гретел получила само рачешки крака. Всяка сутрин бабата отивала в зимничето и казвала:

— Хензел, подай си навън пръста, за да видя дали скоро ще се угоиш.

Ала Хензел ѝ подавал едно кокалче и тя, като била с мътни очи не забелязвала измамата, а мислела, че това е пръстът на Хензел и се чудела защо той не дебелее. Като се изминали четири седмици, а Хензел си оставал все тъй мършав, търпението ѝ се изчерпало и тя не искала да чака повече.

— Хей, Гретел — викналата на момичето, — скоро донеси вода: ако ще да е тлъст, ако ще да е мършав Хензел, утре ще го изям.

Ах, колко много плакало клетото сестриче, когато носело водата, как се стичали като порой сълзите по бузите му!

— Да бяха ни изяли дивите зверове в гората — викалото, — щяхме поне заедно да умрем.

— Я стига си скимтяла! — рекла бабата. — Нищо не ще ти помогне.

Рано заранта Гретел трябвало да стане, да закачи котела с водата и да накладе огъня.

— Най-напред ще почнем да печем — рекла бабата, — аз вече напалих пещта и замесих тестото.

Тя блъснала клетата Гретел към пещта, отдето бликали огнените езици.

— Влез вътре — рекла тя — и виж дали е добре опалена, та да метнем хляба.

Тя мислела, щом Гретел влезе вътре, да затвори пещта, да я опече, да изяде и нея. Ала Гретел се досетила какво крои и рекла:

— Не зная как да сторя това; как бих могла да вляза вътре?

— Патка с патка — рекла бабата, — устата на пещтата е достатъчно голяма, на виж, и аз дори се побирам — па се притъртила и си пъкнала главата в пещта.

Тогава Гретел я блъснала тъй силно, че тя влетяла цялата вътре.

Момичето затворило желязната врата и спуснало резето. Ех, че страшно заревала вещицата. Ала Гретел побягнала и злата вещица изгоряла.

Гретел припнала право при Хензел, отворила зимника и рекла:

— Хензел, спасени сме, старата вещица е мъртва!

Тогава Хензел изскочил като птичка из клетката. Колко много се радвали те, колко скачали, колко се прегръщали и целували! И тъй като нямало вече от какво да се боят, влезли вкъщичката на вещицата. Там във всички ъгли били натрупани ракли с бисери и скъпоценни камъни.

— Те са по-хубави от нашите кремъчета — рекъл Хензел и натъпкал джобовете си, колкото можели да поберат, а Гретел рекла:

— И аз искам да занеса нещо вкъщи — и си напълнила престилчицата.

— А сега да тръгваме — рекъл Хензел, — за да се измъкнем по-скоро от омагьосаната гора.

Ала като повървели няколко часа, стигнали една голяма река.

— Не можем премина — рекъл Хензел, — не виждам ни мост, ни брод.

— Няма и лодка — отговорила Гретел, — ала ето там плува една бяла патица; ако ѝ се помоля, може да ни пренесе. — Тогава тя се провикнала:

*Патенце, ле леко,
ние идем отдалеко,
над водата няма път —
пренеси ни ти отвъд.*

И наистина патицата се приближила, Хензел се покачил върху нея и поканил и сестричето си да седне до него.

— Не — отговорила Гретел, — ще стане много тежко на патицата; тя ще ни пренесе един по един.

Тъй и направила добрата патица и като преминали благополучно отвъд и повървели малко, гората взела да им се вижда все по-позната и най-сетне съзрели отдалеч бащината си къща. Тогава припнали, втурнали се вкъщи и увиснали на шията на баща си. Бащата не видял весел час, откакто бил оставил децата си в гората, а мащехата била вече умряла. Гретел изтърсила престилката си и бисерите и скъпоценните камъни се пръснали из къщата, а и Хензел почнал да вади шепа след шепа из джобовете си. Тъй грижите се свършили и те заживели заедно сред радост и безгрижие.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.